

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilvtér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.

Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Romániában egynegyed millió tisztviselő van.

Egy bukaresti hivatalos kimutatás margójára.

Valósággal elrettentő az a tény, amit az egyik bukaresti hetilap — hivatalos kimutatások alapján — közölt le Románia „functionar“-jairól, azaz a rendes havi fizetéses állami alkalmazottokról. Megtudtuk a hetilapból, hogy az állami alkalmazottak összes száma végeredményben 226378 főre rug. Ez a negyed milliónyi állami alkalmazott, az egyes miniszteriumok szerint, az alábbi kimutatás adatai alapján oszlik meg:

Hadügy 28.716, pénzügy 21.793, közoktatásügy 61.544, vallás és művészeti ügyek 22.926, belügy 30.588, közmunkaügy 1.078, igazságügy 11.764 uradalmak (földmivelésügy) 14.293 iparügy 1.279, külügy 366, közegészségügy 7.098, munkaügy 1.646, közlekedésügy 23.309 és a tanácselnökség 32.

Statisztikai százalékban kifejezve az állami alkalmazottak végösszegét, kiderül az, az egész világon páratlan eredmény, ami a legsivárabb kilátástalansággal mutat rá bajaink főforrására: a tulságos sok alkalmazott miatt valósággal megkötozött és megbénított állami adminisztrációra. Romániában ugyanis minden 68 polgárra egy rendes havi fizetést élvező állami tisztviselő jut, vagyis itt minden 68 emberből álló polgári csoportnak el kell tartania egy állami functionart, ami az

összalkalmazottak fizetésének középárányát számítva: évente 75 ezer leut teszen ki, azaz egységes elosztás szerint: minden 68 ember el kell tartson egy 75 ezer leu évi fizetéses állami alkalmazottat.

Egész Európában nincsen ilyen példátlan teher a polgárok vállaira nehezve a közalkalmazottak eltartását illetőleg, mert Európában a tisztviselők számaránya számában csak Csehszlovákia mulja felül Romániát, de ott, a jó valutájú államban, a tisztviselők a maguk szolgálatkészségével, pontosságával és biztos szaktudásával, nem jelentenek olyan nagy terhet az ország öszlakóira, mint a mi rosszvalutájú államunkban a rosszul fizetett tisztviselők és a szaktudás nélküli, politikai érdemeikért fölös számban, mondva csinált, közalkalmazottak.

És ha egy kicsit elgondolkozunk a tisztviselői kérdés elibénk meredő szakadékaik előtt, mindjárt tisztában vagyunk minden nyomorúságunk, gazdasági válságunk és erkölcsi deválvióiónk igazi okával. Egészen világos, hogy ez a rengeteg tisztviselő Romániában nem kaphatja meg az államtól a szükséges létminimumot. Mert az a 75 ezer leues évi középárány, csak platónikus elképzelés, minthogy a kisebb fizetésű, alantasabb közalkalmazottak egész légiója, ezen az öszzegeen jóval alul marad, illetve tengődik. Mivel pedig élnie mindenkinek kell, csak ez a két eset lehetséges egy tisztviselőre nézve: vagy nyomorog hallatlanul, vagy megtéved és defraudál. Nincs még egy ország

kontinensünkön, ahol az állami alkalmazottakkal kapcsolatban több vesztegetési, kenési és sikkasztási panamát tárgyalnának a napilapok, mint éppen nálunk. Ennek a sok megtévedésnek és borzalmasan nagy korrupciónak nem morális, hanem gazdasági okai vannak. Ezért talán nem kell véglegesen lemondanunk arról a reményről, hogy az állami adminisztráció kérdését is közmegelegedésre rendbe lehet hozni, mert az okok nem morálisak, hanem gazdaságiak. Az immoralitás csak okozata, következménye a gazdasági elsődleges okfőnek: a létminimumon alatti tengődésnek.

A nyomorgó tisztviselőre nem számíthat a sok adóval, pénzkrizissel küzdő iparos. Az a forgalom, amit ez az osztály békében a kisipari üzemeknél produkált, ma csaknem egyenlő a zéróval. S ha mégis produkál is valamilyen csekély forgalmat, abban sincs köszönete a kisiparnak, mert a rosszul fizetett állami tisztviselő osztály ma oda sülyedt, hogy minden elképzelhető és elképzelhetetlen módon kedvezményeket kénytelen igénybe venni a kisiparostól. Ez egy olyan általános, elszomorító tünete a bajoknak, aminél még csak egy van még beszédesebb bizonyosság a sülyedésről, az t. i., hogy a takarékpénztárak ma egyáltalán nem ismerik a békevilágbeli, tisztviselői apró betéteket!

Hogy a gazdasági okok az állami közalkalmazottak életének folyómedrét, mint jelölik ki az immoralitások egyre veszedelmesebben omladozó martjai

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

„Oh tolvaj!”

Irta: Pásztor.

Lehet, hogy az újabb időkben ott is kifinomultak az ajkakon a szavak, de aligha éppen úgy ki nem hült a szívek csodás, természetes melegsége. Egykor azonban a székynek a legválogatatlanabb, erős szavaiban áradott a legmelegebb érzés. Szeretném én látni és hallani, hogy melyik másfajta finomkodó ajkról hangzanék olyan paradicsomi szellő-lengedezéssel, a szeretetnek olyan átható sugárzásával, a mi képzeletünk szerint még mit sem értő kis gyermek felé, „te aranyos!“, „te édes!“, „te drága!“ hízkelés, mint mikor a székyly édesanya meghopocálta, két kinyújtott karjával távpartartotta, hogy megfelelő távlatból nézhessen szemébe, aztán hirtelen magához szoritva, csókjai közt lelkenedzte: „lelkem kölykem!“, „lelkem kölykem!“. Mert hát tehénnek borja, a lónak csikója, disznónak malaca, juhnek báránya stb. van, — de az embernek, miként a szoro-

sabban vett házi állatoknak, kutyának, macskának: kölyke szokott lenni.

Ez az elnevezés azonban csak emelte és nem leszállította a szülő szemében a gyermek értékét. Hát aztán, amikor jött a najinka tipogó léptekkel, nevető szemekkel, felemelt és kitárt karokkal, hívogató ujjakkal és a csepentett méznél édesebben kiáltotta feléje, „oh te tolvaj!“. Aztán hunyorgató tekintettel, repeső ujjmozgatással az anyai emlőről is elcsalta a varázsos szóval: „jere hezzám te tolvaj!”

Hogy aztán ez, általában éppen nem megtisztelő titulust mindenki használta, aki a najinka által élvezett gráciába kívánt jutni, ennek egészen természetes következménye volt, hogy viszont a gyermek is, mikor megszólalt azzal mutatta ki, ha valaki megnyerhette bizalmát, vonzalmát, hogy karjait feléje tárva, mintegy repeső mozdulattal, vágyakozó tekintettel kiáltott: „oh tolvaj!“ De amilyen nagy kitüntetés volt ez a bizalmaskodó, kegyes megszólítás, éppen olyan pironkodást okozott sokszor szülőknél és hozzátartozóknál, ha

ez a bizalmaskodás eltálatta téveszteni az irányt.

Egy alkalommal Juhos Mária, a nagyobb szolgálónk (akkor úgy volt, hogy akit nagyobb szolgálónak neveztek, az főzni jól tudott, most tán azért marad el a tudás, mert kifőzőnőnek nevezik,) elég az, hogy Mária azzal állít be: „Tiszteletes urék nemes látták a Pistánkék Andriskáját, amióta megkeresztelték. Hiszen igaz akkor es fájin gyermek vót, de hát amikor keresztelik, mégis csak minden gyermek egyforma. Legfejebb az egyik egy kicsit vigyorog, a másik pedig bög. De most mán szinte két esztendő. Van két fogacskája s járkál, ha az ember vezeti a két mutató ujján. Fogadni mernék, hogy az egész faluban egy sincs olyan okos, rendes gyermek abba a korba. Mán bugyog es egy-egy szót, csak épen, hogy érteni nem igen lehet. Anyám olyan rég készül, hogy lehozza hezzám s akkor megmutatnám, ha megengednék.“ — „Hogyne engednők, sőt szeretnők magunk is látni, ha csakuégyan olyan okos“, — volt a természetes felelet.

között, annak logikai következményeit szomorúan kell tapasztalniok az ország adófizető polgárainak. Hiába! a Delta határozza meg a folyam medrét! Mert, ha az állam nem tudja fizetni tisztviselőit, akkor kénytelen a maga súlyos gondjait áthárítani az adófizető polgárságra. Lásd: requirálás, lakáskérdés, máximálás, ingyen közmunkák, taxák és kibeszélhetetlen tömegű illetékek! Ráadásul jön a politikai érdemtőke, melynek kamatait a legnagyobb pontossággal használja fel a mindenkori kormányhatalom. A rosszul fizetett negyedmilliónyi tisztviselőnek, mert minden tekintetben ki van szolgáltatva az állami onnipotenciának, biztosítania kell a mindenkori többséget a választásoknál. Ez a politikai töke kamathozadéka, amelyhez csatolt területeken még hozzá kell adnunk a kivételes állapotokat, hol a különleges elbánásban, kultur-zónás beosztásban, hihetetlenül nagy hatalmat gyakorolnak, peres eljárásokon kívül ítélnék eleveneket és holtakat. És a tisztviselői kérdés itt vág bele a kisebbségi élet elevenjébe.

Igazán elmondhatjuk, hogy Romániának legfontosabb és legégetőbb problémája ma: a tisztviselői kérdés! Sajnos, a liberális éra e kérdést csak úgy kezeli még most is, mint valami bagatell ügyet.

A skorpióról mondják, hogy büntetésül, mert nem becsüli meg életé adóját, saját fiai rágják keresztül a hasát! Tartunk tőle, hogy a liberális érában maguk a rosszul fizetett tisztviselők fogják a leghamarább átrágni magukat.

(Cenzurat.)

G. F.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a dohány, okmánybélyeg és váltók árusítására vonatkozó engedélyt megkaptuk s így ezen cikkek nálunk mindenféle értékben beszerezhetők. „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyv- és papirkereskedése.

Másnap nagy vigasság hangzik be a konyhából, mikor Mária lelkendezve jön a jelentő kéréssel: „no istálom, anyám elhozta Andriskát, szabad-e béhozni?” Biztatásunkra kisiet és mi alig helyezkedhetünk el, a nagy vendég méltó fogadásához illő hangulatba és Mária már benn volt a gyermekkel. Szeretettel közeledtünk feléje és szölitottuk a nevén. Ugy látszik, Isten ama különös kegyére méltatott, hogy megnyerjük az Andriskát jótetését, aki csaknem kiugorva nagynénje karjaiból, kapkodott, hol a feleségem felé, hol pedig felém, szüntelen kacagva-kiáltozva: „oh tolvaj!”, „te tolvaj!”. De minél magasabb kedvébe jött a gyermek, annál alaposabban elrontotta a nagynénjét... „Jaj Istenem! jaj teremlőm! — kiáltott fel — ez a gyermek lehuzza az orcám bőrit, kisüti a két szememet! Itt van ne: anyám addig mondá neki az „oh tolvaj“-t, — met e nálunk, közembereknél szokás, — hogy most ne: egy perc alatt letolvajozza a tiszteletes urékat. De bizony Isten, istálom, nem komolyan mondja, ne haragugyanak érte, — oh bárcsak ide se hoztuk volna, hogy ekkora szégyent csináljon nekünk!”

Aztán valósággal sirásba eredve rohant ki a gyermekkel a konyhába s támadott az édes anyjára: „no ezt kejed szépen kinevelé. Én feldicsérem jól, hogy milyen okos, rendes

A kath. népszövetség IX. kulturdélutánja.

November hó 14.

A róm. kath. elemi iskola diszterme, melyben a szászvárosi kath. népszövetség tagozata estélyeit tartani szokta, kicsinynek bizonyult az érdeklődők befogadására. Breicha Emilné urhölgy és férje Breicha Emil mint rendezők, minden lehetőit elkövettek az estély sikerének érdekében. Fáradtságukat a legteljesebb siker koronázta, miért is a népszövetség elnöksége nem mulaszthatja el ezuton is a rendezőknek hálás köszönetét kifejezni.

A pápai himnus eléneklése után Tulvanné Ferenczy Emmi urasszony énekelt kellemes fülbemászó szoprán hangján magyar népdalokat, Pista Vilmos ur hegedű kísérete mellett. A közönség áhitattal hallgatta a gyönyörű magyar dalokat, meg is ismételtette. A műsor második pontja „Mária dicsőítése“ egy ujszerű életkép volt. Mária szobrát Makkay Mancsi k. a. alakította. A szobor körül angolkák térdeltek s a dicsőítő szózatot Táborosky Clariss k. a. szavalta, meghatóan, érzéssel.

Ezután következett dr. Sváby Ferdinánd, a népszövetség elnökének érdekfeszítő előadása az érlelmeszesedésről. Mondanunk sem kell, hogy dr. Sváby előadását rendkívüli nagy érdeklődés előzte meg. Előadása tudomány, népies formában s ez az, ami a hallgatóságot vonza. Egyszerű formában tárlja a hallgatóság elé a legkomplikáltabb orvosi témákat, úgy, hogy mindenki megértheti és hasznot húzhat belőle. Közvetlen előadásai, modora már előre biztosítja hallgatóinak tetszését.

Az előadást, melyet kivonatosan más alkalommal hozunk, mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta a zsufolásig megtelt terem közönsége. A hallgatóság zajos tapssal honorálta az előadót.

Jákob látomásai élőkép után, a „Nagyot hallók“ rövid egyfelvonásos jelenet tartotta állandó derűlttségben a közönséget, különösen jól alakítottak Borza Lászlóné urhölgy és Riebel Annus k. a. kiket ügyesen segítettek szerepükben Fülöp Böske és Schrammer Vilma k. a. Riporter.

gyermek — s egy perc alatt jól letolvajozá a tiszteletes urékat. Vigye esmét haza s Pistát külggye, hogy engedelmet kérjen, met kiég a szégyentől a szemem.“

Mi is utána mentünk s biztattuk minden lehető módon: „hát legyen esze, az a gyermek semmit sem vétett, sőt éppen szeretetét fejezte ki úgy, ahogy látta, hallotta és megszokta“. Cukor, dió, sütemény áradatával igyekeztünk a nénje kedvéért valami silányabb tiszteletadásra hangolni a kis Andriskát. De hát felsültünk, mert hát minél több jóval halmoztuk el, annál inkább meg volt elégedve velünk. És annál inkább szive mélyéből, ragyogóbb tekintettel, bugyburékolta nénjének kicsiny száját lefogó ujjai között a legnagyobb hízkeledésnek szavait: „oh tolvaj!“ „te tolvaj!“

Az eset annyira nem felejtődött el, hogy mikor Andriskát 6 éves korában iskolába kellett beiratni, az apja ajánlta eljöni, hanem az akkor már asszony renden levő nagynéni hozta el s kényszergette a mit sem értő gyermeket: „no Andriská, csókolj kezet s kérj engedelmet a tiszteletes urtól!“ Aztán felénk fordulva folytatta: „s már csak tanítsák meg istálom, itt az iskolába, jobb illedelemre, mind amilyenre a najinkája tanította vót. S azét a régiét engeggyen meg a tiszteletes ur, met bizony Isten nem komolyan monta“.

HIREK.

Nagyot csendült

az elejtett arany a járda kölapján s csendülését egyszerre rengetegen meghallották. Pedig senki sem járt az utcán, mikor tiszta csendéssel egyet ugrott a szép sárga csikó s a következő pillanatban már vastag ember gyűrű fogta körül a keresőket. A legtöbben nem is tudták, hogy mit keresnek, de emberi ösztönük megérezte az aranyat, az értéket s lázasan kutatót száz és száz emberszem. Átfurta a megerőltetett szemek fénye a sötétséget, odatapadt a földhöz, megforgatott minden porszemet, meggyanusított minden lenyuló kezet s titokban minden kereső könnyebbülten tetsőhajtott, hogy szomszédja még sem a keresettel találta meg. Keresés, kutatás közben dolgozott az agy és veszekedett a lelkiismeret, hogy vajjon, ha megtalálom, hirdessem hangosan, ujjongó szóval, hogy meg vagy, itt van, vagy pedig igyekezzem megtartani, felvenni úgy, hogy senki se lássa, ráteszem majd a lábamat s így csuszatom meg felvehetem, ráhullajtom zsebkendőmet s azzal együtt emelem magamhoz, elcsuszást utánzok s akkor teszem rá a kezem. S folyt tovább a keresés, gyufák hirtelen fénye világította meg a járdát, villanylámpák imbolygó fénye sugározta be a piszkos követ, botok mozgattak meg minden elhullajtott szemetet, de az arany nem adta meg magát, nem került elő, minél inkább keresték. S minél tovább kívánták annál könnyebben békültek ki a lelkiismerettel a keresők. Most már bizonyos, hogy ha rájuk mosolyog a szerencse, megtartják, magukhoz veszik, megtisztítják, gyönyörködni fognak benne s a károsultat már senki sem sajnálta. Így gondolkoztak az emberek. De az arany fertelmes jószág és ravasz pórtéka, csak kacagott az embereken. Meglapult, meghuzódott a nadrág hajtókájába, hová ugrás közben perdült. Az arany csak bolondját járatta az emberekkel s egyetlen csendülésével mintha mondta volna nekik: ime vagyok, uralkodom, rabszolgáim vagytok, meggörnyesztem büszke hátatokat, hogy keressetek, bepiszkitom tiszta kezetek, hogy megtaláljatok, Ti nagy emberek, teremtés koronái lelkes lények, okosok és buták, gazdagok és szegények, mind-mind csak értem vagytok, csak értem éltek, csak engem akartok, engem kerestek s vakok és süketek, lélektelen lények lesztok, ha én egyet szépet, hangosat csendülök a piszkos aszfalton. Így gondolkozott az arany s gunyosan kacagott a nadrág hajtókájában. Rajtunk embereken nevetett. —b—

— **Röntgen laboratórium megnyitása Szászvárosban.** Dr. Eugen Rusu, az algyógyi szanatórium igazgató főorvosa nagy áldozatkészséggel egy teljesen modern Röntgen laboratóriumot rendezett be s nyitott meg a Str. Eminescu utca 5 sz. (adóhivatal földszintjén) alatti rendelőjében. Hetenként kétszer szerdán és szombaton d. u. 5—8-ig áll, e városunkban régen hiányzó s az orvosi tudományban nélkülözhetetlen segédeszköz a nagyközönség rendelkezésére.

— **Alkenyér község (Jibot) hétfői napon tartandó hetivásár engedélyezése** iránt folyamodott. Szászváros város tanácsa tekintetbe véve, hogy a tartandó vásár a városban szokásos országos vásárokat károsan nem befolyásolja, kifogást az engedélyezés ellen nem emelt.

— **Házasság.** Lobstein Ilonka és Goldschmidt Miklós f. hó 27-én déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket. A háznál tartandó esküvői szertartásra barátait és jóismerőseiket ezuton hívják meg.

— **A szászvárosi Ref. Nők Szervezete** november hó 27-én, vasárnap este 6 órakor tartja a kollegiumi imateremben II-ik vallásos-estélyét, következő sorrenddel: 1. Előfőhász. 2. A 92 ik éneket (régi könyvben 158 lap) éneklí a gyülekezet. 3. Szaval Gyenge Ilus. 4. Énekel a vegyes Dalkar. 5. Felolvasás, melyre Kolozsvárról Pildner Máriát reméljük megnyerni. 6. Hegedű-szólót játszik Vig Imre, orgonán kíséri Weltzer Wilhelmina. 7. Szaval Gyenge Samu lozsádi lelkésztanító. 8. 271-ik éneket éneklí a gyülekezet. Az ének szövege:

Itt van szívem neked adom

Uram, Neked ki alkotád.

„Rossz a világ én nékem add fiam!”

Szád ily parancsot ad.

Itt van szerelmem áldozatja.

Hűségem hű kezembe adja.

Itt van szívem, itt van szívem.

Kérjük megőrizni és az éneklésben résztvételre elhozni. Perselyadományok a szegények segélyezésére. Hogy pontosan 6 órakor kezdeni lehessen, idején való megjelenést kér a rendezőség.

— **A városi nyugdíjasok karácsonyi ajándéka.** A kormánynak az a rendelkezése, mely az állami és törvényhatósági nyugdíjak emelése iránt már régen fogatosítva van, végre a városhoz is megérkezett és a nyugdíjasok már december elején felvehetik a 10, 40—60%-os javítást a f. év. május hava el-sejéig visszamenőleg.

— **Elitelték a Vulcu-féle betörés teteseit.** Megemlékeztünk arról, hogy ez év tavaszán Joan J. Vulcu cég raktárába két inasa: Anghel Ioan és Câmpean Andrei álkulccsal behatolt és cca 20.000 leu értékű árut emeltek. A dévai törvényszék szekciója a napokban ítélték a rossz utra tévedt fiuk felett s mindkettőjüket 2—2 havi fogházra ítélte, melyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett.

— **A városi tenyészállatok és igáslovak részére való zab beszerzése nagy teher a városi költségvetésben,** azért a tanács úgy készül segíteni a dolgon, hogy a városi réteket valamint a köztemető területét ezután nem adja bérbe, hanem felesekkal művelteti. Azt is elhatározták a városnál, hogy ha lehet, az összes kaszálókat egy felesnek adják ki s csak ha így nem akad vállalkozó, adják kisebb részletekben is.

— **December 15-én új csomagtarifa lép életbe.** A posta és távirda vezérigazgatósága a csomagszállításra új tarifát dolgozott ki, amely december 15-én lép életbe. Eszerint az élelmiszer csomagokat 6.50 kg. súlyig és 200 km. távolsáig 25 leus bélyeggel kell bérmentesíteni, 400 km. távolsáig 50 leuval. Ujságokat, könyveket tartalmazó csomag után 5—10 kg. súlyig bármilyen távolságra 10 leu a frankirozási díj.

— **A „Cord” helybeli vulkanizáló műhely** gazdát cserélt, amennyiben azt eddigi tulajdonosa Vizhányó Péter eladta Cristea Eufémia urhölgynek.

— **Füüdőrend.** A helybeli kádfüüdő bármely csütörtök, péntek, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfüüdő urak részére bármely szombaton délután van nyitva.

— **A pöcegödör tisztító** Görög Adolffal a tanács új szerződést kötött, melyből kifolyólag ládánként nem az eddigi 90 leu hanem csak 70 leu a kihordás díja.

— **Az éhes katona.** Ez a jelenet egy angol katonai kórházban játszódik le.

Az ezredorvos a páciensnek több heti szigorú diétát ír elő. Csak tej, tej és semmi egyéb.

Egy reggel, miután az ezredorvos látja a lázgörbe lefelé rokkadását, könnyű ebédet engedélyez, sőt a katona olvashat is valamit. Szóval itt a lábhadás boldog ideje. A katona csillogó szemei előtt káprázatok jelennek meg, amilyenek Falstaff előtt: ökörcombok, zsirtól csöpögő tálak, boroskupák.

Délben az ápolónő hozza neki a levest. Egy kis lötty, alig jobb, mint a meleg víz. Más semmi.

Csitítja az ápolónő, hogy ez csak az első ebéd, legyen türelemmel.

Miután vége van az ebédnek, az ápolónő megkérdezi a katonától, akar-e olvasni valamit.

— Igen — mondja a katona keserűen.

— Mit hozzak?

A katona gondolkozik, aztán hogy stilszerű legyen s a vékony koszt összhangban maradjon a szellemi táplálékkal, így szól:

— Hozzon talán, kedves nővér, egy levélbélyeget. Majd azt olvasgatom...

— **Próféták és a rövid haj.** Nem szabad gondolni arra, hogy a rövid hajnak mindig akkora becstülete volt, mint a mai időkben.

A haj: ősi jelképe, a szépség lobogója, a hatalom, gazdaság, erő jelzője. Az ősnépek-nél ma is nagy becsben van.

A biblia számos helyén arról tanuskodik, hogy mélységes megaláztatás, szégyen volt mind a férfinak, mind a nőnek, ha elvesztette ezt az ékességét.

Ézsaiás próféta a jóslatok könyvében látja, hogy Sion leányai, akik dőlyfősek, illegnek, kacsingatnak, csörgőkkel járnak, egykor megfognak bűnhődni. Így fenyegeti meg őket:

— Az Ur majd levágja hajátokat s mezetenül küld el benneteket.

Szent Pál a korinthusiakhoz intézett levelében azokról a nőkről beszél, akik a templomban illetlen ruhában jelennek meg. Majd ezt mondja:

— Annak a nőnek, aki nem fályolozza el magát kellőleg, le kell vágni a haját.

Filostratos, a híres görög rétor és bölcsész, megtudván, hogy barátnőjének levágták a haját, az alábbi, valóban megindító költői levelet írja hozzá:

— Kicsoda vágta le a hajadat, ó én gyönyörűm? Kicsoda volt oly örült, olyan bárbár, hogy nem kímélte meg Vénusz ajándékát? Valóban átszenvedtél mindent, amit egy ellenség szenvedhet, hiszen csak várak bevételekor áldozzák föl nők a hajukat. Ha a földet nem takarja be az avar, — a föld haja — akkor éhínség lesz és drágaság. Nyár végén a hasábfá, mely a kályhában ég, sir, a haját siratja és mi vele együtt sirunk. És te, miután levágták fejed dus lomboatát, nem sírsz?...

A dolgok viszonylagosak: ma azok a konytyos nők sírnak, akiknek zord rokonaik nem engedik meg, hogy ékességüket lenyisszantsa a fodrász ollója.

Kották, a legújabb slágerek kaphatók a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyv- és papirkereskedésében.

Aki birtokot, birtokbérletet, házat, villát, vállalatot **venni** vagy **eladni** akar, avagy **kereskedelmi, személyi** vagy **bármily magánügyek** (utlevél megszerzés, visumozás stb.) elintézését kívánja — bármely városban — megfelelő **napidíj és vasutiköltség** megtérítése ellenében, az bizalommal **keresse fel**

PAP ANDRÁS

ex rendőrkapitányt,

Orăștie - Szászváros

Str. Eroilor (Alsómajor-utca) No. 13.

NB. Levélbeli megkeresésekre, bélyeg csatolása mellett, pontosan és azonnal válaszolok. 40 4—4

A férfi négyezerannyi súlyt hord magán, mint a nő.

Angol ujságok jelentették a minap, hogy a durhami tudományos kongresszuson Hill Leonard tanár dörgelemes filippikát tartott a mai férfiruhaviselet ellen, amely csufjára van a józan ruhahygena minden törvényének és jogossá teszi azt a „sötét” föltevést, hogy egészség és edződés dolgában a modern nő csakhamar maga mögött fogja hagyni a teremtés urát.

Az angol tudóssal majdnem egyidőben a berlini egészségügyi intézet egy tanára figyelemreméltó kísérleti kutatásokat tett azokról a különbségekről, amelyek a férfi és a nő ruhaterhe közt fennállanak. Bemutatta tapasztalatainak eredményét azokról a hatásokról is, amelyeket ez a teher mindkét nem testi jólétére tesz és amelyek cáfolhatatlanul bizonyítják a jelenlegi férfiruhaviselet egyenesen antihigiénikus karakterét. Odáig fajult a dalog, hogy el lehet mondani minden tulzás nélkül: a női ruhaviselet legfurcsább időszakában sem vétettek annyira a nők az egészségtan legelemibb szabályai ellen, mint ahogy az a mai férfiruhaviseletnél történni szokott. Mig régebb időkben éppen a nőiruhaviselet volt iskolapéldája a hygena ellen elkövetett legnagyobb bűnöknek, most egészen fordított a viszony. A férfi, aki rendithetetlenül konzervatív a külsőségekben, olyan ruhaterhet cipel magán, amely majdnem illuzoriussá teszi a bőr legfontosabb funkcióját, a testi meleg akadálytalan eltávolodását.

Azok a sulymennyiségek, amelyeknek a berlini intézetben nyomára jöttek, tulajdonképpen nem is szorulnak kommentárra. Az intézet egyik tanára egy izben, amikor 32 fokot mutatott a hőmérő árnyékban, megtette azt a próbát, hogy asszisztensének és feleségének ruháját megmérje. Az eredmény megdöbbentő volt. Az adatok ezek:

A férfinél:		A nőnél:	
Alsónadrág . . .	191 gr.	Harisnya . . .	20 gr.
Alsóing . . .	170 "	Kombiné . . .	60 "
Zokni . . .	30 "	Csipőtartó . . .	65 "
Zoknitartó . . .	20 "	Ruha . . .	118 "
Felsőing . . .	250 "	Cipő . . .	118 "
Nadrág . . .	650 "	Kalap . . .	128 "
Zakó . . .	1050 "	Összesen:	741 gr.
Cipő . . .	730 "		
Kalap . . .	110 "		
Nyakkendő . . .	14 "		
Gallér . . .	14 "		
Összesen:	3229 gr.		

Ugyanezt a próbát megismételték ugyanezekkel a ruhadarabokkal árnyékban 25 fokos meleg mellett. Az eredmény az volt, hogy a férfi temperaturája a ruhában 31 fok volt, a nőé csak 27. Ebből következik, hogy a férfinél a nagyobb verejtékezés a túlfűtöttségnek a jele. A meleg akadálytalan eltávolodása pedig döntő hatással van az ember közérzésére. Ezek az adatok bizonyítják tehát hogy a férfi testét a mai ruhaviselet mellett nedvbőség és meleg tekintetében trópusi klima környezi, mig a nőknek ruhájuk a fölföldi kellemes és egészséges klimáját adja.

De hát meg kell csak nézni a mai férfiruhaviseletet! A magasan záródó mellény elzárja a testet a friss levegőtől, holott a nő keble a levegő számára teljesen hozzáférhető. A férfiruházat egyik legantihigiénikusabb része a gallér, amely egyrésztől megakadályozza, hogy a test melege felül eltávolodjék, másrésztől pedig elzárja a testet a friss levegőtől, nem szólva arról, hogy a nyak véredényeire való nyomásával különben is nagyon ártalmas. A cipőnél is sokkal előnyösebbnek mutatkozik egészségi tekintetben a női viselet. A mai női cipő, amely a magas-száru cipőt az egész vonalon kiszorította már

ugyszólván csak a sarkot és az ujjakat fűdi be, míg egyébként teljesen szabadon hagyja a lábát és a könnyű, gyakran áttört harisnyaanyagot át a levegőnek szabad járatot biztosít. Ugyanígy javára vált a női test edződésének a kurta szoknya és a leheletfinom selyemharisnya divatja, bármit mondjon is az emberiség tekintélyes része a divat ellen.

A férfiruhaviselet megfelelő reformjánál vezető gondolatul szolgálhatna ez az olasz közmondás: „ahova a nap eljut, ott nincs szükség orvosra.” Más szavakkal, a jövő férfiruhaviselete olyan legyen, hogy mindenüvé hozzáférhessen a levegő és a nap. A reformnak az alsóruháknál kellene kezdődnie. Nincs kizárva, hogy a kombiné, amely a női világban annyira kedvelt, idővel majd minden józan férfinél is divattá válik. Súlyosabb probléma, hogy mivel pótoljuk a gallérviseletet. A puha, vagy félpuha gallér még nem ideális megoldás, mert a puhagallér, ha át van izzadva, még szorosabban feszül a nyakra, mint a keményített. A férficipőnek is valahogy a női cipők irányában kellene átalakulnia. A férficipőt is áttört anyagból kellene készíteni, amely szabadon hagyja a láb legnagyobb részét. Nyáron elég volna bő, rövid nadrág. Hogy vajjon az átalakulás elmenjen-e odáig, hogy a férfi karjai is szabadon maradjanak, ezt eldönteni a divatcsinálóknak a dolga. Ez utóbbiaknak igazán hálás feladatuk volna, hogy megfelelő formában a férfiruhaviseletre is átplántálják mindazokat az újításokat, amelyek a női ruhaviseletet olyan higiéniakussá teszik.

Cenzurat: de pretorul Dămian.

Kiadó egy csinosan butorozott szoba
Str. Avram Iancu (Sétatér-utca) 5.
szám alatt. 41 3—3

Kootz Rudolf

bőrkereskedése (gyári lerakat)
Orăștie-Szászváros.

Állandóan raktáron: bőr, talp, bocskor, cipőkellékek és cipész-szerszámok a legolcsóbb napi árak mellett. Mindenféle

kész cipők (gummi-cipők is), női és férfi táskák originál gyári árakon kaphatók. 31 7—13

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

vas-, festék- és fűszer-áru raktáramat

leszállított árban árusítom. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel: 36 3—3

El. Stern

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év november 20-án délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

Halálrózsák

Szenzációs társadalmi erkölcs-dráma. Főszereplők:

Verebes Ernő, Mary Pauker, Walter Rilla, Conrad Weidt és a kísérő műsor.

Figyelem! Rendes helyárak!

Disznóvágást a legjobb és legjutányosabban Fehér Árpád mészáros és hentes azonnal eszközöl. Str. Petru Maior (Régi Kasztói-ut) 28. sz.

Eladó egy önfűtővel felszerelt békebeli, cinkpléhből készült fürdőkád. Megtekinthető e lap könyvnyomdájában.

Légköri zavarok nem bántják, s a legtokéletesebb műélvezetben lesz része, ha

Parlophon
grammaphonon

Parlophon
lemezekről

hallgatja otthonában a világ legnagyobb művészeit.

E világhírű márka gyártmányai **feltűnő olcsó árban** a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” papirkereskedésében kaphatók

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 15 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetéseit olcsók!

Olcsón eladó egy elegáns és jókarban lévő smoking és fekete télikabát. — Waibel Oswald férfiszabó, Szászváros, Országút. 48 2—3

Ioan Blândeoa benzin-raktára

ORĂȘTIE, (a vasutállomás mellett)

Állandóan raktáron mindenféle ásványolaj gépkocsisra, olajkülönlegességek autómobilok részére, könnyű, finomított és nehéz benzin, denaturált petroléum, tavotta-kenőcs stb. a legjutányosabb árak mellett.

Kiszolgálás minden nap.

Ugyanítt mindennemű biztosítások köthetők a bukaresti „Banca de Asigurări Națională” biztosító intézet megbízásából.

46 2—4

Veszek és eladok:

Tüzfát, szénát, szalmát.

Kapható: I-a bükkfaszén téglázáshoz kg.-ként 5 leu, 100 kg.-ként 400 leu árban. Nagyobb vételnél házhoz szállítva. Malomtulajdonosoknak, kovács és lakatosoknak árkedvezmény.

Waggonként 10.000 kg. ab Mintia állomás 28.000 leu.

Aprított bükkfa kg.-ként 1 leu, 100 kg. vételnél házhoz szállítva.

Bor 1 liter 30 leu

„házon kívül” 26 „

Oltott mész 1 véka 32 „

Ugyanítt egy Dürkopp kerékpár (bicikli) lett ellopva, a nyomra vezető 3000 leu jutalmat kap.

H. Stephani,

Orăștie-Szászváros. 49 2—3